

z dnia 5 czerwca 2018 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Iłowa na lata 2018-2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 poz. 998) Rada Miejska w Iłowej uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Wspierania Rodziny w Gminie Iłowa na lata 2018-2020, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Iłowej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Mirko Wdowiak

Program Wspierania Rodziny w Gminie Iłowa na lata 2018-2020

Wprowadzenie

Program Wspierania Rodziny w Gminie Iłowa na lata 2018-2020 opracowany został w oparciu o założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz.U. z 2018 poz. 998) oraz przeprowadzoną diagnozę problemów społecznych.

Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci i młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Rodzina powinna w pierwszej kolejności, mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swymi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności. Pomoc powinna być nakierowana na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparcie osoby w rodzinie, w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, Kościołów, organizacji pozarządowych. Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz zasobów środowiska. Ponadto powinna ona służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych.

Obok prawnego uregulowania spraw dziecka i rodziny, uzasadnieniem budowania programu profilaktyki i opieki na dzieckiem i rodziną jest potrzeba systemowego - w skali gminy - rozwiązywania istotnych problemów społecznych, który gwarantuje koordynację, rozwój i innowacyjność oraz szybkość interwencji przy jednoczesnym zapewnieniu dobrego przepływu informacji.

1. Uwarunkowania prawne podejmowanych działań w ramach programu wspierania rodzin.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej jest najważniejszym aktem prawnym regulującym wszystkie aspekty życia członków naszego społeczeństwa. Jest to akt prawny najwyższej wagi, któremu powinny być podporządkowane ustawy i rozporządzenia dotyczące różnych sfer życia społecznego. Programu Wspierania Rodziny w Gminie Iłowa na lata 2018-2020 został oparty na następujących przepisach prawa:

- ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011 r. (tj Dz.U. z 2018 r. poz. 998),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj Dz. U. z 2015r. poz. 1390)
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj Dz. U. z 2017 poz. 692 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tj Dz. U. z 2016 r. poz. 1654 z późn. zm.),
- ustawa z 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (tj Dz. U. z 2018 r. poz. 603 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj Dz. U. z 2017 r. poz. 783z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj Dz. U. z 2016 r. poz.487 z późn. zm.).

2. Instytucje i podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny.

Realizatorami programu mogą być jednostki funkcjonujące na terenie gminy tj. Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Oświatowe, Urząd Miejski, Policja oraz Służba Zdrowia, a także jednostki powiatowe tj. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Żaganiu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu oraz Ośrodek Terapeutyczny „Profil” i inne .

Zadania poszczególnych jednostek Gminy i Powiatu:

Ośrodek Pomocy Społecznej.

Wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych; przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowej skupia swoje wysiłki w kierunku realizacji szeroko rozumianego systemu pomocy socjalnej, obejmującego swoim zakresem zadania:

- pomocy społecznej,
- świadczeń rodzinnych,
- dodatków mieszkaniowych,
- funduszu alimentacyjnego
- wspierania rodziny

Głównym celem działań w obszarze pomocy społecznej jest przeciwdziałanie wyuczonej bierności oraz włączanie rodzin dysfunkcyjnych w główny nurt życia społeczności lokalnej. Do aktywizacji beneficjentów wykorzystuje się wszystkie dostępne instrumenty pomocy społecznej w postaci pracy socjalnej, pracy z rodziną, poradnictwa specjalistycznego oraz różnorodnych świadczeń pieniężnych i w naturze.

Placówki Oświatowe.

Na terenie gminy Iłowa funkcjonuje Szkoła Podstawowa im. Lotników Alianckich , Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Koninie Żagańskim, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Iłowej, a także Przedszkole Miejskie w Iłowej i oddziały przedszkolny w NSP w Koninie Żagańskim. Placówki oświatowe prowadzą aktywną działalność edukacyjną w celu eliminowania dysfunkcji w środowisku szkolnym poprzez obserwacje i działania wychowawcze poszczególnych uczniów. Zadaniem nauczycieli w tym zakresie jest monitorowanie uczniów (działania prewencyjne i interwencyjne), zwracanie uwagi na ich zachowanie, wspieranie autorytetem, kierowanie ich do pedagoga szkolnego oraz Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w miarę pojawiających się potrzeb. Szkoły biorą czynny udział w programach profilaktycznych.

Świetlice wiejskie.

Wsparciem dzieci poza szkołą zajmują się świetlice wiejskie o charakterze placówek wsparcia dziennego, działające na terenie Konina, Klikowa, Czernej, Borowego, Czyżówka, Szczepanowa, których zadaniem jest zapewnienie dzieciom pomocy w nauce, opiekę rozrywkę po lekcjach.

Urząd Miejski w Iłowej

Urząd Miejski ma za zadanie m.in. wspieranie wszelkich zadań w zakresie przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom w rodzinach, pomocy dla rodzin na terenie gminy oraz służenie pomocą organizacyjną, merytoryczną i finansową.

Policja

Na terenie Gminy Iłowa funkcjonuje Komisariat Policji. Głównym zadaniem tej jednostki w zakresie pracy na rzecz rodziny jest interwencja w chwili zaistnienia problemu w rodzinie. Policja ma możliwość wkroczenia do domu po zgłoszeniu problemu, przywołanie tymczasowego porządku lub doprowadzenia do sytuacji aby konfliktowy problem został usunięty. Ma również możliwość kierowania sprawy do wyższych instancji, udzielania pomocy merytorycznej, monitorowania wcześniej zgłoszonych przypadków oraz wprowadzenia procedury "Niebieskiej Karty".

Zespół interdyscyplinarny

Zespół ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, a następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym patologią. Konieczne jest opracowywanie i realizacja indywidualnych planów pomocy i inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, a następnie monitorowanie sytuacji w tych rodzinach. Do zadań zespołu należy również dokumentowanie podejmowanych działań a także ich efektów.

Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie.

Służba zdrowia

W Gminie Iłowa działają dwa ośrodki zdrowia: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Salus" oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Zdrowie", a także pielęgniarki środowiskowe z poradni pielęgniarki środowiskowo - rodzinnej "Hygieja", które świadczą pierwszą pomoc dla osób chorych, uzależnionych, doświadczających przemocy. Opieka medyczna ma za zadanie reagować w chwili zauważenia najmniejszych nawet oznak dysfunkcji, śladów przemocy i zaniedbań.

Gminna Komisja do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Iłowej.

Zadaniem komisji jest m.in. diagnozowanie problemu alkoholowego, kierowanie na terapię oraz wsparcie rodzin w których występuje problem alkoholowy. Udzielenie pomocy psychologicznej, prawnej oraz prowadzenie Punktu Konsultacyjno- Informacyjnego mające na celu udzielanie pomocy i informacji osobom uzależnionym, członkom ich rodzin oraz ofiarom przemocy domowej.

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Żaganiu

Poradnia funkcjonuje na terenie powiatu Żagańskiego i oferuje, pełne wsparcie psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne oraz rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży, rodziców oraz nauczycieli. Misją poradni jest wspieranie uczniów w procesie edukacji, to znaczy zapobieganie, redukcja, a także minimalizowanie trudności na jakie może napotykać młody człowiek w procesie uczenia się oraz funkcjonowania emocjonalnego i społecznego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR)

Placówka PCPR w Żaganiu realizuje zadania własne powiatu z zakresu pomocy społecznej ze szczególnym uwzględnieniem programów, wspierania osób niepełnosprawnych i innych. Celem tych działań jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Do zadań PCPR należy również prowadzenie specjalistycznego poradnictwa, organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży. Organizowanie pomocy finansowej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze lub pieczę zastępczą.

Powiatowy Urząd Pracy w Żaganiu

Podstawowymi zadaniami realizowanymi przez urząd są: pozyskiwanie i gospodarowanie środkami finansowymi na realizację zadań z zakresu aktywizacji lokalnego rynku pracy; rejestracja bezrobotnych i innych osób poszukujących pracy; świadczenie podstawowych usług rynku pracy; inicjowanie i wdrażanie instrumentów rynku pracy wspierających podstawowe usługi rynku pracy oraz organizowanie pracy np. poprzez staże, prace interwencyjne itp.

Sąd Rejonowy w Żaganiu

Rolą tej instytucji jest między innymi ustanowienie opieki prawnej oraz zapewnienie nadzoru kuratora w przypadkach gdy osoba ma trudności z rozpoznaniem swojej sytuacji oraz w zaspokajaniu potrzeb swojej rodziny. Sąd Rejonowy dzieli się na poszczególne wydziały, z których dwa szczególnie dotyczą spraw związanych z rodziną. Jest to Wydział Karny oraz Wydział Rodzinny i Nieletnich. Ponadto, przy Sądzie Rejonowym funkcjonują dwa zespoły kuratorów: Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonujący orzeczenia w sprawach karnych oraz Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonujący orzeczenia w sprawach rodzinnych.

Dom Samotnej Matki w Żaganiu

Dom Samotnej Matki w Żaganiu jest miejscem przeznaczonym dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej: kobiet w ciąży, samotnych matek, ojców lub innych osób sprawujących opiekę nad małoletnimi dziećmi. Zapewnia całodobowe, bezpieczne od prześladowania schronienie i wsparcie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych oraz wszechstronną pomoc w zorganizowaniu życia na nowo.

Ośrodek Terapeutyczny "Profil" Filia w Żaganiu.

W ramach ośrodka działa zespół specjalistów z dziedziny: psychologii, psychiatrii oraz terapii uzależnień. Celem ośrodka jest pomoc w rozwiązywaniu problemów dnia codziennego, podejmowaniu życiowych decyzji oraz wychodzeniu z uzależnień.

W skład Ośrodka wchodzi:

- Poradnia zdrowia psychicznego
- Poradnia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu
- Poradnia terapii uzależnienia od środków psychoaktywnych
- Poradnia terapii uzależnienia od hazardu (gier on-line)

Asystent rodziny

Obowiązkowym zadaniem gminy jest wprowadzenie asystenta rodzinnego do bezpośredniej pracy z rodziną. Asystent rodziny zajmuje się niezależnie od pracowników socjalnych, wyłącznie pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi opiekę nad dziećmi i ich wychowywanie. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Rola asystenta rodziny zaczyna się już na etapie profilaktyki. Jego zadaniem jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami.

Zgodnie z ustawą na jednego asystenta rodzinnego nie może przypadać więcej niż 15 rodzin. W Ośrodku Pomocy Społecznej w Iłowej zabezpieczone są dwa etaty asystenta rodziny.

Ośrodek celem prawidłowej realizacji zadania posiłkuje się środkami finansowymi w ramach resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej „–Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”. Nie należy to jednak do najlepszych rozwiązań z uwagi na zagrożenie kontynuacji programu i kwalifikowalności do otrzymania środków na powyższy cel. Praca z rodziną zazwyczaj wieloprotblemową wymaga wysokich umiejętności, predyspozycji i kompetencji zawodowych celem zdobycia jej zaufania. Rodzina musi uwierzyć w sens i sukces podejmowanych działań, a to wymaga czasu. Z wsparcia asystentów w roku ubiegłym korzystało 31 rodzin.

Placówki wsparcia dziennego

Efektywnym sposobem wspierania rodziny w wychowywaniu dziecka, mimo problemów występujących w rodzinie, jest stworzenie dzieciom i młodzieży możliwości pobytu w środowiskowych dziennych instytucjach wychowawczych, czyli w różnorodnych placówkach wsparcia dziennego. Placówki te powinny nie tylko organizować dzieciom czas wolny i pomoc w nauce, ale również wychowawcy w nich zatrudnieni powinni współpracować z rodzicami dziecka, szczególnie w zakresie podnoszenia świadomości i odpowiedzialności rodzicielskiej. Rodziny wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w stosunku do swoich dzieci, potrzebują pomocy w zakresie organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, zaburzeń zachowania itp. w związku z tym konieczny jest rozwój różnorodnych środowiskowych form dziennej opieki instytucjonalnej nad dziećmi w wieku szkolnym oraz instytucji wspierających rodziny w wychowaniu i kształceniu dzieci. Rolę tę mogą pełnić placówki wsparcia dziennego oraz rodziny wspierające.

Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych
- specjalistycznej
- pracy podwórkowej, realizowanej przez wychowawcę.

Rodziny wspierające

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jako jedno z istotnych zadań w pracy z rodziną wyszczególnia wsparcie środowiska lokalnego. Ważną rolę w tym zadaniu pełnią sąsiedzi, rodziny zaprzyjaźnione, rodziny rówieśników dzieci. Zbudowanie sieci rodzin chętnych do służenia pomocą systematycznie lub w sposób doraźny stanowi nowe wyzwanie dla instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Możliwość skorzystania przez rodzinę w kryzysie z pomocy innej rodziny, tzw. rodziny wspierającej może mieć nieocenione znaczenie w pracy z rodziną. Rodzina wspierająca, przy współpracy z asystentem rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w: opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka.

Zadania gminy w zakresie ustawowym obejmują również:

Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest nowym zadaniem własnym gminy. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Analiza problemów społeczności lokalnej

Gminę Iłowa zamieszkuje 6689 mieszkańców (stan na grudzień 2017r.), z wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w 2017r. skorzystało 301 rodzin (596 osób w rodzinach).

Tab.1 Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2016 i 2017r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN 2016		LICZBA OSÓB W RODZINACH	LICZBA RODZIN 2017		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓLE M	W TYM NA WSI		OGÓLE M	w tym: NA WSI	
0		1	2	3	1	2	3
RODZINY OGÓŁEM (wiersz 2+3+4+5+6+7)	1	366	172	799	338	158	695
o liczbie osób	2	180	73	180	180	76	180
1	3	65	37	130	56	30	112
2	4	50	27	150	48	24	144
3	5	36	14	144	23	14	92
4	6	22	17	110	23	12	115
5	7	13	4	85	8	2	52
6 i więcej	8	114	59	447	95	50	365
w tym (z wiersza 1) rodziny z dziećmi ogółem (wiersz 9+10+11+12+13+14+15)	9	45	23	128	41	23	118
o liczbie dzieci	10	34	19	133	28	18	109
1	11	25	17	125	19	9	94
2	12	8	0	45	5	0	28
3	13	1	0	7	1	0	7
4	14	0	0	0	0	0	0
5	15	1	0	9	1	0	9
6 i więcej	16	46	19	159	41	18	135
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM (wiersz 17+18+19+20)	17	16	8	38	18	11	45
o liczbie dzieci	18	16	8	56	14	6	47
1	19	9	3	38	7	1	33
2	20	5	0	27	2	0	10
3							
4 i więcej							

RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM (wiersz 22+23+24+25)	21	68	33	117	70	34	123
o liczbie osób	22	39	14	39	37	12	37
1	23	17	11	34	21	13	42
2	24	5	4	15	6	4	18
3	25	7	4	29	6	5	26
4 i więcej							

Tabela nr 2. Powody przyznawania pomocy w latach 2016 i 2017

Powód trudnej sytuacji	l. rodzin w 2016	l. osób w rodzinach w 2016r.	l. rodzin w 2017	l. osób w rodzinach w 2017r
Ubóstwo	264	571	230	446
Sieroctwo	0	0	0	0
Bezdomność	25	26	20	23
Potrzeba ochrony macierzyństwa	46	227	31	155
w tym: wielodzietność	43	216	26	132
Bezrobocie	192	482	147	345
Niepełnosprawność	129	243	150	262
Długotrwała choroba	172	342	146	277
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gosp. domowego - ogółem	50	175	42	145
W tym: rodziny niepełne	40	127	31	75
rodziny wielodzietne	6	28	2	8
Przemoc w rodzinie	1	3	1	4
Alkoholizm	49	64	47	55
Narkomania	7	9	6	12
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	5	6	12	23
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo - wychowawcze	0	0	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	1	1	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0	1	4
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	2	5

Niniejszy program przygotowano w oparciu o diagnozę problemów i zagrożeń społecznych w gminie Iłowa. Diagnoza została opracowana w oparciu o dane statystyczne Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowej z 2017 roku.

Głównym powodem korzystania z finansowych form pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w roku 2017 było ubóstwo. Według danych Ośrodka 230 rodzin było dotkniętych tym problemem.

Kolejnymi wiodącymi problemami naszego społeczeństwa były: bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, problemy w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz alkoholizm. Dane z ubiegłego roku wskazują, że 147 rodzin było dotkniętych bezrobociem. W niektórych rodzinach więcej niż jedna osoba była zarejestrowana jako osoba bezrobotna. Niepokojąca jest również sytuacja zdrowotna osób korzystających z pomocy, w 150 rodzinach występowała niepełnosprawność, 146 rodziny były dotknięte długotrwałą lub ciężką chorobą, w 47 rodzinach powodem przyznania pomocy był problem alkoholowy. Wśród 301 rodzin korzystających z pomocy, aż w 42 występował problem opiekuńczo – wychowawczy. Ośrodek Pomocy Społecznej nie ma danych faktycznych, przedstawiających skalę problemu opiekuńczo - wychowawczego wśród mieszkańców Gminy nie korzystających ze wsparcia OPS. Obrazowo powyżej opisany problem przedstawia tab. nr 3.

Tabela nr 3. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny

Rok 2013		Rok 2014		Rok 2015		Rok 2016		Rok 2017	
LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI
18	37	19	37	30	67	28	65	31	62

Tabela Nr 4. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej skierowanych po 2012r.

Rok skierowania do pieczy zastępczej	Liczba dzieci	Koszty Gminy ponoszone zgodnie z art. 191ust.9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
2013	6	4.070,04 zł
2014	9	21.119,89 zł
2015	6	38.556,59 zł
2016	5	60.094,24 zł
2017	5	52.339,56 zł
Razem liczba dzieci liczona raz bez względu na ilość skierowań	28	xxxxxxxxxxx

W powyższej tabeli ujęte są dzieci które były w poszczególnych latach dwukrotnie kierowane do pieczy zastępczej np. w roku 2014 czworo dzieci Postanowieniem Sądu zostało skierowanych do pieczy zastępczej, następnie wrócili do rodzin biologicznych rokujących poprawę i prawidłową opiekę, po czym jednak ponownie zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

Z powyższej liczby dzieci troje powróciło do rodzin biologicznych, pięcioro zostało adoptowanych.

III. Cele Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ilowa

Celem głównym programu jest sprawny system zapobiegania kryzysowi rodziny i wspierania rodzin w kryzysie ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.

Szczegółowymi celami programu są:

1. Utrzymanie dziecka w rodzinie biologicznej oraz umożliwienie powrotu dzieci przebywających w pieczy zastępczej.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.
3. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.
4. Edukowanie i wczesne interweniowanie w rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.
5. Bezpieczeństwo rodziny- ochrona przed zjawiskami patologicznymi.
6. Pozyskiwanie funduszy unijnych na kwestie społeczne.
7. Poprawa zasobów lokalowych.

IV. Zadania Programu

- 1. Utrzymanie dziecka w rodzinie biologicznej oraz umożliwienie powrotu dzieci przebywających w pieczy zastępczej.**
  - Tworzenie grup roboczych do pracy z rodziną.
  - Tworzenie grup roboczych do oceny sytuacji dziecka.
  - Zatrudnienie asystentów wspierających rodziny w celu wzmocnienia ich funkcji opiekuńczo - wychowawczych.
  - Monitorowanie środowisk zagrożonych dysfunkcją.
- 2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.**
  - Praca socjalna z rodzinami u których wystąpiły symptomy bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych.
  - Praca asystenta na rzecz rodziny.
  - Poprawa dostępności do placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym.
  - Poprawa warunków mieszkaniowych poprzez tworzenie lokali socjalnych.
  - Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom w trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby i możliwości.
  - Organizowanie bezpłatnego dożywiania w szkołach,
  - Stypendia naukowe i socjalne zgodnie z przepisami prawa,
  - Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
  - Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży poprzez np. kolonie, półkolonie, koła zainteresowań i inne zajęcia pozaszkolne itp.
  - Uruchomienie wolontariatu,
  - Poradnictwo prawne.
- 3. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.**
  - Usprawnienie pracy zespołów interdyscyplinarnych pracujących na rzecz rodziny.
  - Systematyczne szkolenia , celem podniesienia kwalifikacji i umiejętności kadry zajmującej się pracą na rzecz rodziny.

- Usprawnienie współpracy Policji z organizacjami i instytucjami pomagającymi osobom uzależnionym.

- Diagnostowanie i monitoring warunków życia rodzin.

4. Edukowanie i wczesne interweniowanie w rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

- Wdrażanie programów profilaktycznych dla dzieci i dorosłych, upowszechniających wiedzę o prawach dziecka i rodziny.

- Edukacja rodziców w przeciwdziałaniu przemocy oraz bezradności opiekuńczo - wychowawczej wobec dzieci.

- Wzmocnienie szkolnych programów wychowawczych.

- Zapewnienie pomocy asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.

- Ułatwienie dostępu do usług mediatora, prawnika, terapeuty rodzin.

- Warsztaty wychowawcze.

- Wydawanie ulotek i broszur, prowadzenie kampanii informacyjnych.

5. Bezpieczeństwo rodziny- ochrona przed zjawiskami patologicznymi.

- Udzielanie profesjonalnej pomocy oraz wsparcia organizacyjnego, rzeczowego i usługowego dla rodzin w trudnej sytuacji ekonomicznej (dożywianie w szkole, organizacja wakacji, stypendia socjalne, poradnictwo prawne).

- Działania na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie.

- Rozwijanie i wzbogacanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych.

- Odseparowanie sprawcy przemocy od ofiary.

- Udzielenie bezpiecznego schronienia oraz pomocy socjalnej osobom dotkniętym przemocą.

- Tworzenie grup wsparcia.

- Aktywizacja zawodowa, organizowanie kursów i szkoleń dla osób bezrobotnych.

6. Podniesienie standardów życia społeczeństwa lokalnego poprzez pozyskiwanie funduszy.

- Usprawnienie współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny w kierunku pozyskiwania funduszy na kwestie społeczne.

- Pozyskiwanie funduszy unijnych.

7. Poprawa zasobów lokalowych.

- Zwiększenie liczby mieszkań socjalnych.

- Podnoszenie standardów mieszkań z zasobów gminy.

- Utworzenie mieszkań chronionych.

8. Aktywna integracja rodzin i propagowanie zdrowego stylu życia

- Wspieranie rozwoju podmiotów umożliwiających aktywne spędzanie wolnego czasu, form aktywności rodzinnych.

- Realizacja Karty Dużej Rodziny

V. Finansowanie działań.

Środki finansowe w celu realizacji zadań gminnego systemu wspierania rodziny pochodzą z budżetu samorządu gminnego i jego jednostek organizacyjnych, budżetów instytucji partnerskich,

budżetu państwa oraz państwowych funduszy i programów celowych oraz wspólnotowych Unii Europejskiej i dofinansowana przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

VI. Przewidywane efekty realizacji programu:

- Zapobieganie umieszczania dzieci w pieczy zastępczej .
- Budowanie bezpieczeństwa oraz poprawa relacji wewnątrz rodzinnych.
- Zahamowanie wzrostu liczby rodzin dysfunkcyjnych.
- Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie.
- Zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy.
- Konsolidacja instytucji w Gminie realizujących zadania systemowe opieki.
- Poprawa jakości życia rodzin.
- Wyrównywanie różnic w poziomie życia.

VII. Realizatorzy.

Odpowiedzialni za realizację celów strategicznych, operacyjnych i zadań są Urząd Miasta i Gminy Iłowa, Rada Miejska oraz jednostki organizacyjne samorządu gminnego. Partnerami programu mogą być instytucje rządowe, samorządowe, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty specjalizujące się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.